

Napisi naših gora

✍ Mateja Pate

Oni dan sem na robu Male Gore, na poti proti Čavnu, zagledala na skalo pritrjeno tablo in na njej približno tak napis: Planinec tukaj se ustavi – frizuro si popravi – Čaven je poln lepotic – gorskih cvetic. Čez nekaj sto metrov me je pozdravil »grafit«: Planinec! Vem, da se potiš, a s pogledom na morje se lahko ohladiš! In nekoliko dlje še eden: Ne trgaj cvetja! Ta »inflacija« napisov na tako kratkem odseku poti me je spodbodla k razmišljanju, ali poleg za orientacijo pomembnih oznak v gorskem svetu res potrebujemo še dodatne »napotke«, ki »krasijo« skale in drevesa.

Naše visokogorje je prepredeno s po večini zelo dobro označenimi potmi na mnoge vrhove, ki so s tem dostopni tako rekoč vsakomur, »ki si upa«. Za vriskanje z vrha mora ta vsakdo imeti le nekaj smisla za sledenje markacijam (če seveda pustimo ob strani psihofizično pripravljenost), za vse preostalo so poskrbeli prizadevni markacisti planinskih društev, skrbnikov posameznih poti. Tudi za bolj ali manj hudomušne napise, ki jih lahko prebiramo ob markiranih poteh. Brez dvoma je zasnova vseh teh napisov dobronamerna, bodisi kot spodbuda tistim, ki na poti že omagujejo, bodisi kot opozorilo na nevaren odsek (kot npr. tisti »Pazi!« pred nekim zoprno izpostavljenim mestom na poti Mire Marko Debelak v severni steni Kanjavca, čeprav bi morda bolj kot opozorilo zalegla kakšna jeklenica) ali pa namig na kakšno naravno znamenitost ali dobrino (še kako smo recimo veseli preprostega napisa »Voda, 5 min«). Toda – ali imajo drugi »ekstra« napisi, ki jih lahko srečamo širom po naših gorah, res kakšno pomembno vlogo?

Poglejmo samo zgoraj omenjene primere. Na robu Male Gore se pred nami odpre prostrana planota, ki je spomladi in poleti posuta s cvetjem; to opazi vsak, ki ima oči na pravem mestu. Bi nas morala na to res opozoriti šele v skalo *zašraufana* tabla? Tistemu, ki cvetja

ne opazi, tudi napis ne bo pomagal ... ker ga cvetje pač ne zanima. Podobno je z napisom o razgledu na morje – tisti, ki se nima časa ozreti okoli sebe, ne bo opazil ne morja ne napisa! In vzgojni »Ne trgaj cvetja!«? Gorniki tako ali tako vemo, da se to ne počne, nas torej (načelno?) ni treba posebej opominjati. Morda pa je bilo opozorilo na skali namenjeno tistim, ki ne poznajo gorniškega bontona? No, te je prvi napis najprej opozoril na čudovite cvetlice, potem pa jih je nekoliko dlje, že s šopki v roki, streznil drugi s prepovedjo. (Mogoče pa je šlo v obeh primerih le za metaforo in avtor ni imel v mislih živo pisanih rastlin, temveč »cvetlice« neke druge sorte?) Kakor koli že – je bil kateri izmed teh treh napisov zares potreben za to, da obiskovalec pride brez orientacijskih težav na zeleni cilj in nazaj? Ne. Meni so se zdeli le nepotrebno onesnaževanje narave, dobronamernost in hudomušnost gor ali dol.

Že slišim ugovore zagovornikov »grafitov«, češ, saj je tudi to in ono onesnaževanje narave in da je kak takle napis pravzaprav zelo nedolžna reč v primerjavi z drugimi grehi, ki jih imamo na duši mi obiskovalci gora. To sicer žal drži kot pribito. A stvari premikamo na bolje z majhnimi koraki. In zakaj ne bi začeli z opuščanjem nepotrebnih napisov po slovenskih gorah? ●